

KALAVAROJEN SÄILYTTÄMINEN

Kalavarojen säilyttämisessä tavoitteena on varmistaa niiden ekologisesti kestävä hyödyntäminen ja kalatalousalan pitkän aikavälin elinkelpoisuus. Sen vuoksi Euroopan unionissa on annettu lainsäädäntöä, joka koskee pääsyä unionin vesialueille, kalavarojen jakoa ja hyödyntämistä, suurimpia sallittuja saaliita, pyyntiponnistuksen rajoituksia ja muita teknisiä toimenpiteitä.

OIKEUSPERUSTA

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 38–43 artikla

TAVOITTEET

Tärkeimpänä tavoitteena on taata alan elinkelpoisuus pitkällä aikavälillä hyödyntämällä kalavaroja kestävällä tavalla.

SAAVUTUKSET

A. Vesialueille pääsyn ja kalavarojen hyödyntämisen peruseriaatteet

1. Pääsy unionin vesialueille

a. Yhtäläisen pääsyn periaate

Yleinen periaate on, että unionin kalastusalueilla on yhtäläinen pääsy unionin kaikille vesialueille ja yhtäläinen oikeus hyödyntää kaikkia kalavaroja.

b. 12 meripeninkulman vyöhykettä koskevat rajoitukset

Yhtäläisen pääsyn periaatteesta poiketaan vyöhykkeellä, joka ulottuu 12 meripeninkulman etäisyydelle perusviivoista. Tällä vyöhykkeellä jäsenvaltiot voivat säilyttää yksinomaiset kalastusoikeudet. Poikkeus perustuu tarpeeseen suojella kaikkein herkimpiä vesialueita rajoittamalla pyyntiponnistusta ja suojelemalla perinteistä kalastustoimintaa, josta tiettyjen rannikkoyhteisöjen sosiaalinen ja taloudellinen kehitys on riippuvainen. Toimenpiteet, jotka määrittävät vesialueille pääsyn ja kalavarojen hyödyntämisen edellytykset, hyväksytään käytettävissä olevien biologisten, sosiaalis-taloudellisten ja teknisten tietojen pohjalta. Asetuksella (EU) N:o 1152/2012 tämän rajoituksen voimassaoloa pidennettiin vuoden 2014 loppuun saakka.

c. Pääsyn rajoitukset 12 meripeninkulman vyöhykkeen ulkopuolella

Komissio julkaisi vuonna 2005 tiedonannon ([COM\(2005\)0422](#)) tiettyjen yhteisen kalastuspolitiikan mukaisten vesialueille pääsyn rajoitusten tarkistamisesta (Shetlandin kieltoalue ja punakampelan suoja-alue). Tiedonannolla täytettiin velvoite arvioida, onko vesialueille pääsyn ja kalavarojen hyödyntämisen rajoittaminen 12 meripeninkulman vyöhykkeen ulkopuolella aiheellista. Shetlandin kieltoalue perustettiin rajoittamaan niiden lajien hyödyntämistä, joilla on erityinen merkitys kyseisellä alueella ja jotka ovat biologisesti herkästi haavoittuvia. Punakampelan suoja-alue taas perustettiin vähentämään punakampelan ja muiden kampelakalojen pois heitettävää määrää Pohjanmeren kalastuksessa. Tiedonannon perusteella Shetlandin kieltoalueen rajoituksia jatkettiin kolmella vuodella, kun taas punakampelan suoja-alueen rajoituksille ei asetettu päättymispäivää, koska tarvittavien tutkimusten kestosta ja laajuudesta ei ollut varmuutta.

2. Kalavarojen jako ja kestävä hyödyntäminen

a. Suhteellisen vakauden periaate

Kalastusmahdollisuudet jaetaan jäsenvaltioiden kesken siten, että varmistetaan kalastustoiminnan ja kunkin kalakannan suhteellinen vakaus kussakin jäsenvaltiossa. Suhteellisen vakauden periaate perustuu aiempiin saalismääriin ja edellyttää, että kullakin jäsenvaltiolla on kiinteä osuus tärkeimpien kaupallisten lajien sallitusta pyyntiponnistuksesta. Pyyntiponnistuksen on oltava pitkällä aikavälillä yleisesti vakaa, koska on tärkeää varmistaa, että kalastustoiminta jatkuu erityisesti alueilla, jotka jo kauan ovat olleet hyvin riippuvaisia kalastuksesta.

b. Kestävä hyödyntäminen

Yhteisen kalastuspolitiikan yhtenä ensisijaisena tavoitteena on säilyttää kalavarat mukauttamalla kalastuskapasiteetti pyyntimahdollisuuksiin. Kestävä hyödyntäminen edellyttää, että kalakantoja hoidetaan soveltamalla kestävän enimmäistuoton periaatetta. Yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevat päätökset perustuvatkin parhaisiin saatavilla oleviin tieteellisiin tietoihin, ja niissä sovelletaan ennalta varautumisen periaatetta. Sen mukaan riittävien tieteellisten tietojen puuttuminen ei oikeuta lykkäämään tai jättämään toteuttamatta toimenpiteitä lajien suojelemiseksi. Kestävä hyödyntäminen edellyttää lisäksi, että kalastuksenhoidossa otetaan asteittain käyttöön ekosysteemiin perustuva lähestymistapa.

B. Kalavarojen säilyttäminen

1. Suurimmat sallitut saaliit (TAC) ja pyyntiponnistuksen rajoitukset

a. Saaliiden rajoittaminen

Kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) ja tieteellis-teknis-taloudellisen kalastuskomitean (STECF) tieteellisiin lausuntoihin perustuvat suurimmat sallitut saaliit (TAC) lasketaan edelleen vuosittain useimmille kalakannoille, jotta niitä voidaan muuttaa kantojen muutosten mukaisesti. Kalavarojen monivuotinen hoito vakauttaa enimmäissaaliita koskevia rajoituksia, ja kalastajat voivat suunnitella toimintaansa paremmin.

b. Pyyntiponnistuksen rajoitukset

Pyyntiponnistuksen rajoitustoimenpiteitä voidaan soveltaa osana uhanalaisten kalakantojen elvytysuunnitelmia. Toimenpiteisiin kuuluu esimerkiksi kalastuspäivien suurimman sallitun määrän asettaminen kuukautta kohden. Kalastuspäivien määrä voi vaihdella käytetyn pyydyksen, kalastusalueen (ICESin jaottelun mukaisesti), kalastuksen kohdelajin, kalakannan tilan ja mahdollisesti aluksen tehon mukaan. Joustavuuden lisäämiseksi jäsenvaltiot voivat jakaa kalastuspäivät laivastonsa eri alusten kesken.

c. Tekniset toimenpiteet

Teknisillä toimenpiteillä pyritään ehkäisemään nuorten kalojen, muiden kuin kaupallisten kalalajien sekä muiden merieläinten saaliiksi joutumista. Ne laaditaan kalastuksen kohdelajien ja sekakalastuksen tapauksessa niihin yhteydessä olevien lajien sekä toiminta-alueen ja käytetyn pyydystyyppin mukaisesti. Tavallisimmat tekniset toimenpiteet koskevat seuraavia asioita:

- aluksella olevien pyydysten rakenne ja lukumäärä sekä kalaverkkojen vähimmäissilmäkoko
- aluksella pidettävien sivusaaliiden koostumus ja niitä koskevat rajoitukset
- valikoivien pyydysten käyttö, jolla vähennetään kalastustoiminnan vaikutuksia meriekosysteemeihin ja muihin kuin kohdelajeihin
- vyöhykkeet ja ajanjaksot, joilla kalastustoiminta on joko kiellettyä tai sitä on rajoitettu varsinkin kutu- ja kasvualueiden suojelemiseksi
- aluksella pidettävien ja/tai aluksesta purettavien kalojen sallittu vähimmäiskoko.

Jos kalastuksesta aiheutuu välittömiä toimia vaativa vakava uhka elollisten vesiluonnonvarojen säilyttämiselle tai meren ekosysteemille, komissio ja jäsenvaltiot (tai jälkimmäiset omasta aloitteestaan) voivat hyväksyä kiireellisiä toimenpiteitä kalakantojen suojelemiseksi ja uhanalaisten meriekosysteemien tasapainon palauttamiseksi.

Jäsenvaltioilla on myös mahdollisuus toteuttaa säilytys- ja hoitotoimenpiteitä, jotka koskevat kaikkia kalastusalueita jäsenvaltioiden 12 meripeninkulman vyöhykkeen sisäpuolella, jos toimenpiteet ovat syrjimättömiä ja jäsenvaltio on kuullut komissiota, muita asiaankuuluvia jäsenvaltioita sekä alueen neuvoa-antavaa toimikuntaa. Jos toimenpiteet ovat unionin lainsäädäntöä tiukempia, jäsenvaltiot voivat soveltaa niitä ainoastaan oman lippunsa alla purjehtiviin kalastusalueisiin suvereniteettiinsä ja lainkäyttövaltaansa kuuluvilla merialueilla.

Kokeellisilla kalastushankkeilla pyritään edistämään kalavarojen säilyttämistä ja tutkimaan käyttöön otettavia valikoivampia pyyntitekniikoita.

2. Pitkän aikavälin strategia kalavarojen hoidossa

Kalakantojen monivuotisilla hoitosuunnitelmilla pyritään pitämään kalakantojen koot turvallisten biologisten rajojen sisällä. Suunnitelmissa määritellään suurimmat sallitut saaliit sekä erilaisia teknisiä toimenpiteitä ottaen huomioon kunkin kannan ja sen

kalastuksen ominaispiirteet (kohdelajit, käytetty pyydys, kohdekantojen tila) sekä toimenpiteiden odotettu taloudellinen vaikutus kyseiseen kalastustoimintaan.

Lisäksi toteutetaan uhanalaisten kalakantojen elvyttämistä koskevia suunnitelmia. Ne perustuvat tieteellisiin tietoihin, ja niissä rajoitetaan pyyntiponnistusta eli sitä, kuinka monta päivää kalastusalukset ovat merellä. Elvytys suunnitelmilla varmistetaan, että ”kalastustoiminnan vaikutus meriekosysteemeihin pysyy kestäväällä tasolla”.

3. Kalastuslaivastojen hallinnointi

Kalastuslaivastojen hallinnoinnin avulla voidaan muuttaa kalastuskapasiteettia vakaan ja kestäväen tasapainon luomiseksi sen ja kalastusmahdollisuuksien välille. Tähän pyritään muun muassa seuraavin keinoin:

- kalastukseen oikeutettujen alusten määrän ja tyyppin määrittäminen (esimerkiksi kalastuslupien avulla)
- kalastuslaivastorekisterin ylläpitäminen kalastuskapasiteetin valvomiseksi ja seuraamiseksi
- käyttöönoton ja käytöstä poiston järjestelmät ja yleinen kapasiteetin pienentäminen
- pyyntiponnistuksen rajoittaminen ja viitetasojen määrittäminen
- jäsenvaltioiden velvoite ilmoittaa kalastuslaivastonsa kapasiteetti
- Euroopan kalatalousrahaston (EKTR) välineiden käyttö kalastuskapasiteetin mukauttamiseksi.

EUROOPAN PARLAMENTIN ROOLI

Euroopan parlamentti on aina korostanut ennalta varautumisen ja kestävyden periaatteiden soveltamista luonnonvarojen hallintaan. Vuodesta 2008 lähtien parlamentin kalatalousvaliokunnan esittämiä tarkistuksia kalakantojen hoito- ja elvytys suunnitelmiin on otettu aiempaa enemmän huomioon. Turskan elvytys suunnitelman tarkistusmenettelyssä vuonna 2008 suunnitelmaan tehtiin eniten muutoksia ehdotus- ja hyväksymisvaiheiden välillä. Parlamentti^[1] ja neuvosto hyväksyivät 6. heinäkuuta 2016 asetuksen (EU) 2016/1139 Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta. Tässä uudessa alueellisessa tarkastelutavassa otetaan huomioon vallitsevat voimakkaat biologiset vuorovaikutussuhteet. Asetuksessa vahvistetaan useita lajeja koskeva kalastushoitosuunnitelma, jossa huomioidaan turska-, silakka- ja kilohailikantojen välinen vuorovaikutus tällä merialueella sekä näiden kantojen kalastuksen sivusaalis lajit eli Itämeren punakampela-, kampela-, piikkikampela- ja silokampelakannat.

Parlamentti on sitoutunut parantamaan syvänmeren kalakantojen kestävää hyödyntämistä ja syvänmeren ekosysteemien suojelua. Se pääsi 30. kesäkuuta 2016 neuvoston kanssa sopimukseen tarpeesta tarkastella uudelleen nykyisiä neuvoston

[1]Parlamentti vahvisti ensimmäisen käsittelyn kantansa 23. kesäkuuta 2016. Hyväksytyt tekstit, [P8_TA\(2016\)0287](https://www.europarl.europa.eu/ta/2016/02/28/P8_TA(2016)0287).

asetuksessa N:o 2347/2002 vuonna 2002 asetettuja sääntöjä. Tarkoituksena on vahvistaa uudistettu järjestelmä, joka koskee syvänmeren lajien kalastusta EU:ssa ja itäisen Keski-Atlantin ulkoisilla vesialueilla.

Parlamentti ja neuvosto hyväksyivät 14. syyskuuta 2016 asetuksen (EU) 2016/1627 tonnikalan monivuotisesta elvytysuunnitelmasta Itä-Atlantilla ja Välimerellä^[2]. Suunnitelmassa otetaan huomioon erityyppisten pyydysten ja kalastusmenetelmien erityisominaisuudet ja edistetään vähemmän ympäristövaikutuksia aiheuttavien valikoivien pyydysten käyttöä ja näin varmistetaan paikallisyhteisöjen kohtuullinen elintaso.

Parlamentti ja neuvosto hyväksyivät 22. marraskuuta 2016 asetuksen (EU) 2016/2094 turskakantoja ja turskakantoja hyödyntävää kalastustoimintaa koskevan pitkän aikavälin suunnitelman vahvistamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1342/2008 muuttamisesta^[3]. Suunnitelman tarkistamisella pyrittiin varmistamaan hyödyntäminen, jolla turskakannat palautetaan pysyvästi kestäväen enimmäistuoton mahdollistavia tasoja suuremmiksi.

Parlamentti ja neuvosto hyväksyivät 4. heinäkuuta 2018 asetuksen (EU) 2018/973 Pohjanmeren pohjakalakantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevan monivuotisen suunnitelman vahvistamisesta ja purkamisvelvoitteen täytäntöönpanoa Pohjanmerellä koskevien yksityiskohtien erittelemisestä^[4]. Suunnitelmaan sisältyy luettelo, jonka mukaisesti pohjakalakantoja voidaan hyödyntää Pohjanmerellä ja sen lähivesillä, mikäli kannat ulottuvat sen ulkopuolisille alueille.

Parlamentti vahvisti 13. marraskuuta 2018 ensimmäisen käsittelyn kantansa ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Adrianmeren pienten pelagisten lajien kantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta^[5]. Monivuotisten kalastussuunnitelmien tavoitteena on kalakantojen elvyttäminen ja kaupallisesti hyödynnettävien lajien kestäväen hallinnoinnin saavuttaminen.

Parlamentti vahvisti 12. helmikuuta 2019 ensimmäisen käsittelyn kantansa ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi läntisten vesialueiden ja niiden lähivesialueiden kalakantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta^[6].

Parlamentti vahvisti 4. huhtikuuta 2019 ensimmäisen käsittelyn kantansa ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi läntisen Välimeren pohjakalakantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta^[7].

Parlamentti vahvisti 4. huhtikuuta 2019 ensimmäisen käsittelyn kantansa ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Välimeren miekkakalan monivuotisesta elvytysuunnitelmasta^[8].

[2]EUVL L 252, 16.9.2016, s. 1.

[3]EUVL L 330, 3.12.2016, s. 1.

[4]EUVL L 179,16.7.2018, s. 1.

[5]Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2018)0445.

[6]Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2019)0069.

[7]Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2019)0344.

[8]Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2019)0353.

Parlamentti vahvisti 16. huhtikuuta 2019 ensimmäisen käsittelyn kantansa ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kalavarojen säilyttämisestä ja meriekosysteemien suojelemisesta teknisten toimenpiteiden avulla^[9]. Tavoitteena oli laatia uusi kehys yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanoa tukevien teknisten toimenpiteiden sääntelyä varten.

Carmen-Paz Martí
05/2019

[9]Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2019)0381.

